

Sammethjulspindeln (*Agalenatea redii*) (Araneae: Araneidae) funnen på Valsörarna

NICLAS R. FRITZÉN

Chef för Valsörarnas biologiska station
nrfritzen@gmail.com

Sammethjulspindeln (*Agalenatea redii*) är en sydlig värmeälskande art som sannolikt är på spridning norrut. Den trivs på ljunghedar, torrängar och andra soliga varma platser (Heimer & Nentwig 1991; Roberts 1995; Almquist 2005), där den lokalt kan vara talrik (Nielsen 1931). Den har påträffats i stort sett i alla europeiska länder (utom Island), men i Norge har den inte påträffats sedan 1877 (Kjetil Åkra, pers. komm. 2015). I Sverige förekommer den upp till Västergötland och norra Öland och är inte speciellt ovanlig i Skåne och i kusttrakterna i södra Sverige (Lars Jonsson, pers. komm. 2014). Sammethjulspindeln påträffades för första gången i Finland år 2003 i Flaka by i Lemland på Åland (Fritzén 2005). Därefter har den hittats tre gånger på Hangö udd. I början av juni 2014 hittades ett exemplar av sammethjulspindeln (Fig. 1) på heden 50 meter söder om Valsörarnas biologiska station, där den hade sitt nät uppspänt i ljungen. Fyndet på Valsörarna är Finlands femte och av allt att döma Europas nordligaste. Arten är också ett tillägg till Valsörarnas spindel-fauna (se Fritzén 2014) som nu omfattar 219 spindelarter.

Tabell 1. Finlands alla fynd av sammethjulspindeln i kronologisk ordning. Samtliga fynd är gjorda av författaren.

Fyndplats	Ålder	Koordinater (YKJ)	Datum	Habitat
Al: Lemland, Flaka by.	subad. ♀	6676943:3119657	9.9.2003	I toppen av gräs vid skuggig äng, kant av traktorstig.
N: Hangö, Syndalen.	ad. ♀	66446:32881	15.6.2005	Halvöppen dyn med unga tallar, i nät i tallplanta.
N: Hangö, Syndalen.	subad. ♂	6643930:3287154	24.9.2006	Öppet dynområde, i vegetationen vid väggkant.
N: Hangö, Tvärminne by.	ad. ♀	664290:328766	22.6.2009	På fårstängsel vid äng/betesmark.
Oa: Korsholm, Valsörarna.	ad. ♀	7050627:3204442	7.6.2014	Öppen hed, i ljung.

Fig. 1. Finlands femte fynd av sammethjulspindeln (*Agalenatea redii*) gjordes på Valsörarna, och det är Europas nordligaste fyndplats.

Foto: N. Fritzén.

Fig. 2. Karta över sammethjulspindelns fyndplatser i Finland.

Referenser

- Fritzén, N. R. 2005: *Larinioides sclopetarius* and *Agalenatea redii* (Araneae: Araneidae) – two spider species new to Finland. — *Memoranda Soc. Fauna Flora Fennica* 81: 108–110.
- Fritzén, N. R. 2014: Valsörarnas spindelchecklista (Arachnida: Araneae). — *OA-Natur* 16: 18–26.
- Heimer, S. & Nentwig W. 1991: *Spinnen Mitteleuropas*. — Paul Parey, Berlin. 543 pp.
- Nielsen, E. 1931: *The Biology of Spiders. With especial reference to the Danish Fauna*. Vol II. — Levin & Munksgaard, Copenhagen. 723 pp.
- Roberts, M. J. 1995: *Spiders of Britain and Northern Europe*. — Collins Field guide, D & N Publishing, Ramsbury, Wiltshire. 383 pp.